

● PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM

Ligi kolmandikule õpilastest käis matemaatikaeksam üle jõu

Põhikooli matemaatika lõpueksam, mis üle Eesti saatis korduseksamile pea neljandiku põhikooli lõpetajatest, läks mõnes Läänemaa koolis väga hästi, teises põrus aga kolmveerand õpilastest.

ANDRA KIRNA
andra@le.ee

Palivere ja Martna põhikooli direktor Kädly Künnap ütles, et eksamitulemus näitab eelkõige õppimise taset. Mõlemas tema juhitud koolis sai vähem kui 50 punkti ehk alla positiivse hinde rohkem õpilasi kui Eestis keskmiselt – kolmandik.

„Üllatajaid põrujate hulgas ei olnud. Halvasti läks neil, kelle veerandihinded olidki kehvad,” ütles Künnap. Koolieksamiga said põhikooli siiski kõik lõpetatud. „Tundus, et mõned ülesanded olid ikkagi kerge nipi. Ja üks praegu lõpetabki üks neist klassidest, kes pidi koroonaaegu pikalt distantsõppel olema,” sõnas Künnap.

Alati saab paremini

Läänemaa suurimas, Haapsalu põhikoolis olid tulemused keskmisest paremad. „Statistiliselt 17 või 19 protsenti sai vähem kui lävendi jagu punkte,” ütles direktor Anne Mahoni. Erinevus tuleb tema sõnul sellest, kas arvestada eksami mittesooritanute hulka ka need, kellest oli ette teada, et nad eksamile ei lähe. „Rohkem oli läbikukkujaid keelekümblusklassides. Seal õpivad meil ka Ukraina lapsed,” ütles Mahoni.

Direktor oli Haapsalu põhikooli eksamitulemustega siiski enam-vähem rahul. „Alati saab paremini. Need, kes koolieksamile läksid, tegid selle ka enamasti ära. Neid lapsi, kellel tuli vastu võtta kahega tunnistus,

Taebla kooli matemaatikaõpetaja Hannes Saarsoo hinnangul sai eksamil ilmselt määravaks algebraosa.

oli kindlasti vähem kui ühel käel sõrmi,” sõnas ta.

Ridala põhikooli 23 lõpetajast pidi uuesti matemaatikaeksamile minema 13. „Muidugi on kahju,” ütles direktor Milve Viigand. Ometi oli see Ridala direktori jaoks väike kergendus. „Väike samm paremuse poole on siiski ju tehtud,” ütles Viigand. Mullu pidi Ridalas koolieksamile minema 9 õpilast 12st. Mate-

maatika koolieksam 13 õpilasele toimub Ridalas täna.

Lihula gümnaasiumis oli tänavu 32 põhikooli lõpetajat. Uuesti käis neist matemaatikaeksamit tegemas 13. „Seitse last ei saanud sellest ka siis jagu,” ütles kooli direktor Rasmus Lippur ja lisas, et matemaatikaõpetajad olid teda hoiatanud, et kuigi head tulemust pole oodata. „Sain aru, et eksam sisaldas nii-öelda väi-

kese kiusuga ülesandeid,” ütles Lippur.

Noarootsi koolis läks uuele katsele seitse last 16st. „Meil on väga hea matemaatikaõpetaja ja ta valmistab lapsi ka eksamiks hästi ette, aga eksam oligi keeruline. Tekstülesanded olid need, mis õpilastele saatuslikuks said,” rääkis direktor Signe Matteus.

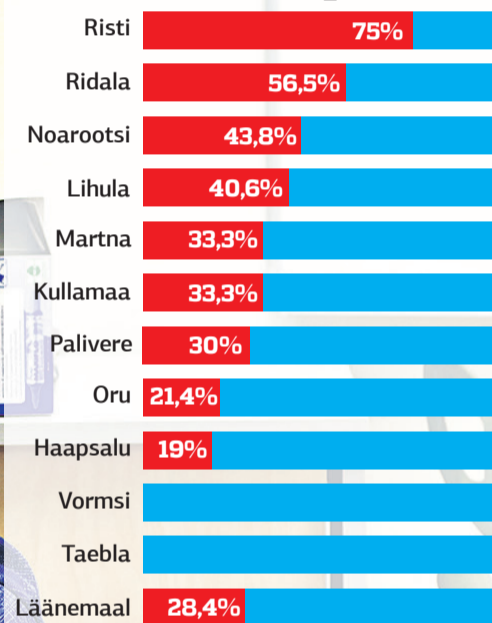
Kullamaa keskkooli direktor Kaidi Uueda ütles, et kooli

kuuest õpilasest jäid lävendi alla kaks.

Nemad aga koolieksamit teha ei tahtnud ja võtsid vastu kahega tunnistuse.

Risti koolis tegi eksamit uuesti kolm lõpetajat neljast. Kooli õppejuht Siret Kesküla ütles, et sügavam arutelu selle üle seisab alles ees. Tema teada võis üheks põhjuseks olla ka tavapärasest veidi erinevad ülesanded.

Läänemaa põhikoolide matemaatikaeksamil läbikukkunute protsent

- Eestis tegi matemaatika põhikooli eksamit 15 108 õpilast. Läbi kukkus 24,5 protsenti.
- 2023. aastal kukkus Eestis läbi 23,1 protsenti, Läänemaal 25,2 protsenti õpilastest.

URMAS LAURI

Oru koolis, kus koolieksamit tegi kolm õpilast 14st, oli üks laps, kes sai maksimumpunktid. „Oli ka 99, 97 ja 96 punkti saajast, need on väga kõrged tulemused,” ütles direktor Andres Kampmann. Ülesanded ei olnud tema sõnul iseenesest raske, aga need olid sõnastatud nii, et laps pidi teadma, mida on vaja teha. „Ei saanud loogiliselt tulutada. See tähendab, et tuli käia koolis,” sõnas Kampmann.

Kõik said läbi

Läänemaa koolide seas tõusevad sel aastal esile kaks põhikooli, kus matemaatikaeksami sooritasid edukalt kõik lõpetajad. Need on Vormsi ja Taebla põhikool.

Taebla kooli matemaatikaõpetaja Hannes Saarsoo sõnul sai sel eksamil ilmselt määravaks algebraosa. „Sellele panime me rõhku ka,” ütles ta. „Ülesanded ennustama hakata on tänamatu töö. Lähtusime sellest, et eksamil võib vaja minna kõike ja õppisime, nagu kõik teisedki, programmi järgi. Tekstülesanded on alati rasked ja tahavad mõtlemist,” rääkis Saarsoo. Ta ütles aga, et on aastate jooksul kogunud teemadest kaupa eksamiülesandeid ja neid ikka vahel õpilastele teha andnud. „Üks mitte just et trikiga, aga rohkem tähelepanu nõudnud ülesanne oli küll valikülesannete hulgas, aga minu õpilased seda enamasti ei valinud,” rääkis Saarsoo. „Aastad ei ole vennad ja seda ma ütlen küll, et tuleval aastal niisugust tulemust korrata ei õnnestu,” sõnas ta.

SISSEPÄÄS TASUTA
VÄRAVAD AVATUD 19.00

Corona Extra TOOB TEINI

22. JUUNI

ROOSTA JAANIPIDU
ROOSTA VÄLILAVAL

TANTSUTAB ANSAMBL

KLUBI RIVO REHE

ÖHTUJUHT JA DISKOR

TIADILLO TANDEN KAUBANDUS Dietrich LINNAMAÆ PEEKON

Panga külas hukkus liiklusõnnetuses 14aastane poiss

Teisipäeva lõunal juhtus Panga külas raske avari, mille tagajärjel hukkus sõprade silme all 14aastane noormees.

Õnnetus juhtus kell 12.50 Panga külas Parila-Kiideva tee 6. kilomeetril. Esialgse info kohaselt liikus nooruk paremal pool teepreenral Kiideva suunas, lükates käekõrval mopeedi. Järsu manöövri tulemusena sattus ta ette samas suunas liikunud sõiduautole Škoda Octavia, mida juhtis 52aastane mees.

Õnnetuspaiga lähedal viibisid ka hukkunud noormehe sõbrad, kellega enne koos oldi. „Sõprade sõnul üritas poiss joostes mopeedi käivitada, kui kaldus ootamatult järsult vasakule ning pörkas kokku teel liikunud autoga,” ütles Haapsalu politseijaoskonna menetlusgrupi juht Vello

Õnnetust nägid pealt hukkunud noormehe sõbrad.

PPA

Palmits. Ta lisas, et see on esialgne sündmuspaigal kogutud info, kuid mis täpselt juhtus, selgitatakse välja alustatud kriminaalmenetluses nii tunnistajaid üle kuulates kui ka ekspertidega.

Haapsalu politseijaoskonna rakendusspetsialisti Rene Pajula sõnul oli praeguse info kohaselt autojuht püüdnud noorme-

hest mööda põigata, kuid otsasõitu polnud võimalik vältida.

Miks oli autol kannatada saanud juhipoolne nurk, ehkki hukunu oli liikunud teisel pool, selgitab politsei kommunikatsioonijuhi Hedy Tammelehe sõnul samuti välja kriminaalmenetlus.

Lubatud sõidukiirus on sellel teelõigul 90 km/h. Sõidukijuht

oli kaine ning omas vastava kategooria juhtimisõigust.

Tänavu on Läänemaal juhtunud seitse kannatanute või hukkunutega liiklusõnnetust. Neis on viga saanud kuus inimest ja hukkunud kaks. Tänavu oli esimene hukkunuga liiklusõnnetus 16. aprillil, kui Lääne-Nigula vallas Silla külas kaotas 82aastane veokijuht teisest veokist möödudes sõiduki üle kontrolli ja paiskus külili.

Mullu oli sama aja jooksul Läänemaal toimunud üheksa liiklusõnnetust, milles oli viga saanud 14 inimest, kuid hukkunuid ei olnud. 2022. aastal samal perioodil oli õnnetusi samuti üheksa, neis viga saanud 11, üks inimene oli liiklusõnnetuses kaotanud elu.

MALLE-LIISA RAIGLA

● JUHTKIRI

Mis on pildil valesti?

Mullu põrus matemaatika lõpueksamil veerand Läänemaa 9. klassi õpilastest. Toona põhjendasid koolijuhid seda koroonaaastate distantsõppest jäänud lünkadega. Tänavused eksamitulemused olid veel kehvemad.

Kui mullu kukkus Eestis läbi 23,1 protsenti 9. klassi õpilastest, siis tänavu 24,5 protsenti. Läänemaal põrus 28,4 protsenti. Kuigi distantsõppe lüngad peaksid olema tasandunud, sobis see põhjenduseks ka seekord. Pluss „kiusuga” tekstülesanded, millest lapsed aru ei saa, sest lugemisoskus käib alla. Ometi olid eesti keele lõpueksami hinded paremad kui mullu ja keskmine punktisummagi tublisti kõrgem kui matemaatikas.

Selles, et matemaatikaeksam läheb kehvasti, pole midagi uut: aastaid juba enne koroonaaega on läbi kukkunud 20 protsenti lastest, nüüd siis 25 protsenti, mis paneb küsima, mis on pildil valesti, kui iga neljas laps eksamit ära ei tee. Läänemaal üle 30 aasta matemaatikat õpetanud pedagoog vastas Lääne Elule hetkegi mõtlemata: „Läbi aegade aus vastus: kolmandik pole kunagi osanud.” Ei saa ju olla eesmärk, et kõik lapsed teeksid eksami neljale või viiele, kolmele ehk küll, aga lõpueksamite hinded on juba ammu asendatud protsendiga. Et eksam läbi saada, peab õpilane tegema ära pool tööd ehk viiskümmend protsenti. Läbi kukkunud on laps siis, kui ta saab näiteks 35 või 49 protsenti.

Matemaatikaõpetajate sõnul on pildil valesti see, mis läbikukkumisele järgneb. Läbikukkunu peab tegema järeleksamit, ja seda kaks-kolm päeva pärast põrumist, kurioosumina ka näiteks päev pärast põrumist, kui samal ajal tuleb tal valmistuda ka võõrkeeleksamiks. Mis imenipiga on ta võimeline selle ajaga ja seda arvestades järeleksamit ära tegema?

Selge see, et ei olegi. Järeleksamid pole muud kui puhas silmakirjalikkus ja need tuleks ära kaotada. Küll aga peaksid sisekaemusega tegelema need koolid, kus läbikukkujaid on üle 40, üle 50 või isegi üle 70 protsenti.

● TEISED LEHED

Asjatu vehklemine

ÕHTULEHT. Paraku on taas tõeks osutunud vana Eesti tõdemus: kõige paremini oskelda isekeskis, kirjutatakse ajalehe juhtkirjas. See, et Eesti vehklemisliit ja eelmiste olümpiamängude kangelanna Katrina Lehis ristavad mõõku kohtusaalis, teeb ka spordikaugetele inimestele selgeks, et miski on sellel alal ja alaliidus väga paigast ära.

Vehklemisliidu otsus lähendada Šveitsis algavale EMile Nelli Differt, Erika Kirpu, Irina Embrich ja Julia Beljajeva tõi kaasa ootamatu hagi. Nimelt sai üle parda visatud kõigi märkide järgi koondisesse kuuluma pidanud Katrina Lehis, kes otsustas otsuse kohtusse kaevata. Lehis on hetkel Eesti edetabelis teine ja maailma pingereas eestlastest kolmas.

Tegemist on järjekordse sammuga Lehis tühistamise jaoks. Probleeme on Lehis ümber jagunud alates mälestusväärsest Tokyo olümpiast, mil ta pälvis ise eeppronksi ja aitas naiskonna kullale.

Harju maakohus otsustas jätta Lehis taotluse rahuldamata. On tõepoolest kurb jälgida, kuidas ühe alaliidu ja tiitlivõistlustelt kamaluga medaleid toonud sportlaste renomee määritud saab. Kõrvaltvaatajal on endiselt keeruline mõista: miks ei istuta ümarlauda ega üritata rahupiipu popsida?

● LAUSELAEN

„Jaanipäev ja jõulud võiks olla inimestele ikkagi priid.”

Vedra elanik Lauri Lilleoks. Lääne Elu, 18. juuni 2024

Kaja Kallast ootab lai maailm

Ehkki esmaspäeva õhtul ei suutnud Euroopa Liidu liidrid kokku leppida, kes saavad ühenduses kõrged ametikohad, püsib Eesti peaminister Kaja Kallas jätkuvalt konkurentsivõimeline.

Kallas on kandidaat Euroopa Liidu kõrge välisesindaja kohale. Sellest tulevalt tuleks uurida, mis sugune on üldse välisesindaja positsioon ehk mida Kaja Kallas Brüsselis tegema hakkab.

Mõistagi on suurim erinevus asjaolus, et Kallas ei esinda üksnes Eestit, vaid tervet Euroopa Liitu. See eeldab mitte üksnes tugevaid avaldusi (ehkki ka need kuluksid kõrge välisesindaja puhul aeg-ajalt ära), vaid konsensuse otsimist liikmesriikide vahel. Sest kui konsensust ei ole, pole ka ELi ühist välis- ja julgeolekupoliitikat.

Järelikult läheb vaja diplomaatiliselt oskusi, suutlikkust läheneda igaile ELi liikmesriigile viimase spetsifikast lähtudes ja vormida sellest lähtekohast mingisugune ELi ühtne vaade. See kõik ei ole lihtne ja võtab kohutavalt aega, võrreldes eriti säärase riikidega nagu Venemaa või Hiina, kus välis- ja julgeolekupoliitilised seisukohad sünnivad kiiresti. Seda enam peab ELi kõrge välisesindaja pingutama, et EL suudaks kuidagi adekvaatselt reageerida maailmas toimuvale.

Olgem ausad: Euroopa Liidul on mingisugune ühtne välis- ja julgeolekupoliitiline seisukoht väga vähestes küsimustes.

Üks neist oli Iraani tuumalepe 2015. aastal, mil Iraan soostus loobuma tuumarelvade valmistamiseks vajalikust rikastatud uraanist. Kuid USA tõmbus lepest tagasi 2018. aastal ja 2020. aastal teatas Iraan, et ei järgi enam lepinguga seatud piiranguid. Nii et suure plaanis oli ELi välis- ja julgeolekupoliitika edukas umbes viis aastat.

Suhtumine Venemaasse võib olla küllalt lähedal ELi ühtsele välis- ja julgeolekupoliitikale, kuid kui vaadata Ungari tegevust, siis ikka lõpu-

ERKKI BAHOVSKI
kolumnist

ni ühtne ühenduse välis- ja julgeolekupoliitika ei ole.

Teatavasti on ka Euroopa Liidu sees väga suuri erinevusi mitmes olulises välispoliitika küsimuses. Näiteks teatasid hiljuti ELi liikmesriikidest Hispaania ja Iirimaa Palestiina tunnustamisest. Eesti Palestiina tunnustanud ei ole, rääkides kahe riigi lahendusest, aga sellele peab eelnema Iisraeli nõusolek (mida lähitulevikus kuskilt ei paista). Samas on Eesti tunnustanud Kosovo iseseisvust, aga seda ei ole teinud Hispaania. See kõik ei viita just ELi ühtsele välis- ja julgeolekupoliitika olemasolule.

Niisiis peab Kallas olema sildade ehitaja liikmesriikide vahel. Kuid kui silmas pidada Eestit, siis väga suur erinevus seisneb ka asjaolus, et Euroopa Liit ajab välis- ja julgeolekupoliitikat terve maailmaga. Meenu tagem, et eelnevad Lissaboni lepingu järgsed kõrged välisesindajad – Catherine Ashton, Federica Mogherini ja Josep Borrell (vastavalt Ühendkuningriiki, Itaalia ja Hispaania) – tulid kõik riikidest, kes olid harjunud asju ajama terve maailmaga. Kallasel ja Eestil pole suuri kogemusi näiteks Ladina-Ameerika või Aafrika riikidega. Meil pole Ladina-Ameerikas ühtegi saatkonda ja Aafrikas on vaid üks saatkond, Kairos.

Samas on Kallase eelis muidugi see, et olles üles kasvanud Nõukogu-

● Kallasel ja Eestil pole suuri kogemusi näiteks Ladina-Ameerika või Aafrika riikidega. Meil pole Ladina-Ameerikas ühtegi saatkonda ja Aafrikas on vaid üks saatkond, Kairos.

Trall varjupaiga ja mööblipoe ümber

Haapsalu linnavalitsus tegi täiskasvanute varjupaigateenuse osutamise riigihanke. Saime kaks pakumist. Üks oli senine teenuse osutaja Tulbi varjupaik ning teine, odavama hinnaga pakkuja, pärnaka Jaanus Mäe firma. Konkurents on alati teretunud.

Ma ei usu, et Pärnus ja ka mujal Eestis sotsiaalteenuseid pakkuva Mäe ei tea, millised reeglid ja seadused varjupaiga kohta kehtivad. Pole tõenäoline, et Mäe ei lugenud enne hankepakumises osalemist läbi hanke dokumente, kus olid kirjas väga konkreetsed nõuded.

Mööblipoe elamiskõlbliku maja tegemine 20 inimesele, kes pole just inglid, nõuab korralikku ümberehitust elektrisüsteemi, vee-kanalisatsiooni, ruumide jms osas. Lisaks tuleb viia maja vastavusse ohutuse nõuete ja tervisekaitsereeglitega ning saada kooskõlastus terviseametilt ja päästeametilt. Tuleb arvestada ka naabrite arvamusega. On vaja ehitusprojekti ja ehitusluba.

Ma ei tea, miks meie juhtnõore projekti ja kooskõlastuste kohta pole täidetud ning linna ehitusosakonnas saadetud korrektsetele suunistele

URMAS SUKLES
Haapsalu linnapea

pole vastuseid antud nii esialgu välja käidud autobaasi ala kui ka mööblipoe kohta.

Pärnu ettevõtja Mäe lihtlaselt valetab, kui ütleb, et mõte teha varjupaik soojakutusse ei olnud linnavalitsuse esindajatele meeltemööda. Ei midagi sellist. Kohtusime minu kabinetis ja olime soojakutega nõus. Võtsime teadmiseks ka uue tähtaja, 13. juuni. Linnavalitsuse ehitusosakond palus selle kohta esitada ehituseadustikule vastavad dokumendid. Meile saadeti väga primitiivne asendiplaan. Linna uuele kirjale enam ei reageeritud.

21. mail saime teate, et varjupaigateenust hakatakse pakkuma mööblipoes. Haapsalu linnavalitsusele ei ole siiani esitatud mööblipoe ümberehituse projekti, isegi projekti pisikest algetki.

Lääne Elus ilmus artikkel „Haapsalu kesklinna tuleb kodutute varjupaik” väga õigeaegselt ja asjakohase info ga mööblipoes toimuva kohta.

Linnavalitsuse ehitusosakond tegi paikvaatluse ja tuvastas ehitustööd, mis nõuavad ehitusprojekti ja ehitusluba. Saatsime Mäele väljavõtted

de Liidus, tunnetab ta Venemaad ja selle liidreid paremini kui lääneeurooplased. See on praegu Euroopa Liidule, arvestades Venemaa sõda Ukrainas, ka kõige olulisem. Kindlasti poleks Kallase saamine ELi kõrgeks välisesindajaks hea uudis Moskvale, kes on kuulutanud Eesti peaministri ju kriminaalselt tagaotsitavaks. Mõni Euroopa poliitik on seetõttu ka kahelnud Kallase sobivuses kõrge välisesindaja ametisse, ent kui Euroopa Liit soovib olla suhetes Venemaaga vähegi tõsiseltvõetav, tuleb sinna leida keegi, kes näeb Moskva sepiatused eos läbi.

Kuid Venemaa on vaid üks teema ELi kõrge välisesindaja portfelligi. Järjekorras on seesama Palestiina, kust mingit lahendust ei paista. Aga siis ka suhted USA ja Hiinaga, mis nõuavad samuti suurt navigeerimiskunsti, arvestades eriti võimulusega, et Valgesse Majja naaseb Donald Trump. Kuid ka Hiina on omaette pähkel – esmalt muidugi asjaolu, et Euroopa Liit ei taha ajada suhteid Hiinaga nii pingeliseks kui USA ja peab seetõttu laveerima Pekingi ja Washingtoni vahel.

Nii et ehkki Kallase võimalik saamine kõrge välisesindaja kohale oleks suur tunnustus Eestile, sest varem pole ükski eestlane nii kõrgel ametikohal töötanud, ootavad Eesti peaministrit ka suured karid. Arvestagem, et kuhu iganes kriisikoldeesse ta läheb, saadavad seda sajad kaamerad ja mikrofonid ja rahvusvaheline meedia jälgib iga tema samm suurima tähelepanuga. Kuid samas peab keegi seda ka tööd tegema ja miks ei võiks Kaja Kallas sellesse kohta sobida. Pealegi saaks võibolla selgemaks ka õhk Eestis, kus kõik poliitilised otsused paistavad olevat seisima jäänud.

seadusest, mida ta peab järgima. Vastust pole siiani.

Nii palju saab öelda, et tööd mööblipoes jäid pärast meie märgukirja seisma. Millegipärast jätkas Mäe linnavalitsuse lollitamist ka pärast ehituse peatamist, kui soovis mitmel korral linnaga lepingut sõlmida, kirjutades, et ta on valmis kohe teenust mööblimajas pakkuma. Kuni pole vastavaid ruume, pole ka lepingut.

Esmaspäeval tunnistas hankekomisjon täiskasvanute varjupaigateenuse osutamise riigihanke nurjumaks vägagi lihtsal põhjusel – pakumise võitjal puuduvad teenuse osutamiseks vajalikud ruumid ja seda hoolimata talle antud viiekuulisest ajapikendusest.

Mis saab mööblipoe majast? Kas sinna tuleb täiskasvanute varjupaik? Mööblipoe varjupaiga tegemine ei ole hea ei hoolealustele ega linna elanikele. Selline asutus ei sobi sinna majja ei asukoha, krundi väiksuse ega naabrite vastuseisu tõttu.

Mis saab Tulbi tänava hoolealustest? Seni, kuni pole toimunud uut hankeprotsessi, pikendame Tulbi tänava varjupaiga lepingut.

ERAKONNA SISESÕDA

Läänemaa EKRE mureneb tasapisi

Nädalaga kaotas EKRE Läänemaa piirkond üheksa liiget, Lääneranna vallas tegutseb tosin aastat erakonda kuulunud ja sealt lahkunud Viktor Kruuse uue partei loomise nimel.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

„Mina tean üheksat väljaastumist eileõhtuse seisuga,” ütles EKRE Läänemaa piirkonna esimees Hardi Rehkalt Lääne Elule eile. Piirkonna ligi 250 liikme kohta ei ole see suur hulk. „Nagu ei ole üle terve Eesti suur hulk need 400–500 lahkunud, aga tähtis on see, kes on numbrite taga. Tähtis on ka see, kes on meil kohapeal need persoonid, kes lahkuvad, kas nad on volikogu liikmed või kes,” ütles Rehkalt.

Läänemaa EKRE ridadest on lahkunud Lääne-Nigula noortevolikogu juht, üle viie aasta erakonda kuulunud Kaitlyn Lääts ning Lääne-Nigula vallavolikogu liige Ahto Lääts, kes kandideeris ja valiti EKRE kongressil pühapäeval aukohtu liikmeks. Pärast kongressi astus kümme aastat parteisse kuulunud Lääts erakonnast välja.

Lääts märkis, et jagab endiselt rahvuskonservatiivide vaateid. „Olen nõus kõigi EKRE jutupunktidega nagu migratsioon ja ülepingutatud rohepöörde, aga pole nõus sellega, kuidas EKRE sees asju aetakse,” märkis Lääts. „Otsustajate ring on liiga väike. See on ainus põhjus.”

Lääts ei olnud esimeste väljaastujate seas pärast seda, kui EKRE juhatus mitu staažikat liiget enne kongressi välja heitis. „Tegin ettepaneku aukohut mitte ära keelata, aga sellega ei olnud päri. Autoritaarne juhtimine läks veel autoritaarsemaks,” sõnas Lääts. „Kõik, kes kritiseerisid, visati pikema jututa välja.”

Surve löi korgi pealt

Läätse sõnul kasvavad pinged tasapisi: „Aga mingil hetkel lööb surve korgi pealt ära ja ongi plahvatus.”

Rehkalt märkis, et Lääts lahkumisest on tuline kahju. „Ilmaasju saab ka edaspidi arutada, aga parteiasju enam mitte,” ütles Rehkalt. Kas Lääts liitub uue erakonnaga? „Kaalumise koht,” ütles Lääts.

Tosin aastat erakonda kuulunud ja varem EKRE Lääneranna osakonda juhtinud Viktor Kruuse astus erakonnast välja nädal

Lääne-Nigula vallavolikogu liige, kümme aastat EKREsse kuulunud Ahto Lääts pettus erakonnas lõplikult ja astus sealt välja pärast EKRE kongressi.

URMAS LAURI

tagasi ja tegutseb juba uue rahvuskonservatiivse erakonna ERK loomise nimel. Nimelt on EKREst lahkulõõnud, sh Henn Põlluaas ja Jaak Valge lubanud 29. juunil asutada erakonna Eesti Rahvuselased ja Konservatiivid. „Jagasin uue erakonna avaldusi,” kinnitas Kruuse eile.

Lääneranna piirkonnas oli eilse seisuga väljaastujaid vähemalt kolm ja Kruuse sõnul tuleb neid juurde. „Tuleb-tuleb, ikka tuleb,” märkis Kruuse eile. „Minu põhjus on ikka seesama: autoritaarsus, perekond ja Ukraina-vastatus. Just Ukraina-vastatus. Migratsioon on migratsioon ja sõda on sõda. Kõiki põgenikke ei saa ühte patta panna. Ma ütlesin koosolekul, ütlesin igal pool, aga keegi ei kuulunud.”

Rehkalt ütles, et ei ole uurinud, miks üks või teine liige on lahkunud. „Varem olen küsinud, kui keegi on välja astunud, need on olnud üksikjuhtumid,” ütles ta. „Praegu on juurpõhjus rahulolematuse – mida seal ikka küsida.”

Sotsid läksid mööda

Kümme aastat parteisse kuulunud Rehkalt jääb erakonda. „Praegu minekupaane ei ole,” ütles ta. Partei on Rehkalti sõnul siiski kriisis ja seda näitab ka langenud reiting.

Viimase nädala tulemuste põhjal kukkus EKRE toetus viiendaks Isamaa, sotsiaaldemokraatide, Reformierakonna ja Keskerakonna järel. Sotsid oma 15,6 protsendiga möödu-

sid EKREst, keda toetab 15 protsenti valimisõiguslikest kodanikest. „Ma julgen arvata, et EKRE langenud reiting ei ole süvariigi kätetöö,” märkis Rehkalt. „Inimestega suheldes on välja joonistunud, et EKRE kukkumine on reaalne.”

Lääne-Nigula vallavolikogu liige Ülle Heinleht erakonnast lahkuks ei plaani.

„Ei ole nii kaugele mõelnud, aga praegu ei,” ütles Heinleht Lääne Elule eile. „Ega ma ei tea, kuidas see supp keedet. Olen lihtliige, loen seda, mis on ajakirjanduses, aga seal ei pruugi kõik õige olla.” Üle kümne aasta EKREsse kuu-

lunud Heinleht märkis, et ühtegi suppi ei sööda nii palavalt, kui seda keedetakse. „Kongress sai mööda, kiiret ei ole kuhugi,” sõnas Heinleht. „Mina võtan seda kõike rahulikult.”

Rehkalt märkis, et Lääts lahkumisest on tuline kahju. „Ilmaasju saab ka edaspidi arutada, aga parteiasju enam mitte,” ütles Rehkalt.

„Tark ei torma ja aeg annab arutust,” märkis ka Haapsalu linnavolikogu liige, viis aastat erakonnas olnud Martin Judanov. „Üldkogu otsustab suuna ja kui see on võetud, siis tuleb seda aksepteerida.”

Lääne-Nigula kehtestab järgmise aasta maamaksumäärad

Tänasel istungil kinnitab Lääne-Nigula volikogu valla järgmise aasta maamaksumäärad.

Volikogule esitatud eelnõu kohaselt maksumäärad selle aastaga võrreldes ei muutu. Maks tõuseb vaid nendel maaomanikel, keda kaitses 10protsendiline tõusupiirang.

Lääne-Nigula vallavanema Janno Randmaa sõnul tuleb maamaksumäärad uuesti kehtestada, sest aasta tagasi määras volikogu need vaid selleks aastaks. Praegu kehtiva seaduse järgi tuleb järgmise aasta maksumäärad kehtestada hiljemalt

1. juuliks. Teised Läänemaa omavalitsused kehtestasid määrad tähtajatult ja seetõttu neid tänavu 1. juuliks üle vaatama ei pidanud.

Ka tänavu kehtestab Lääne-Nigula maamaksu vaid üheks, 2025. aastaks. „Praegu käib seaduse muutmine ja lahtiseid otsi on palju,” põhjendas Randmaa.

Eile võttis riigikogu vastu seaduse, mille järgi võib tuleval aastal maamaks tõusta kuni 50 protsenti ja 2026. aastal võib maamaksu kahekordistada.

Uue seadusega võib uuest aastast kahekordistada ka maksu-

määrasid. Siiani tohtis elamu- ja maatulundusmaa õue- ja kõlvikut maksustada kuni 0,5protsendilise maksumääraga, kuid äsja vastu võetud seaduse järgi võib seda teha kuni ühe protsendiga maa maksustamishinnast.

Muule maale, näiteks äri-, tootmis- ja transpordimaale võib järgmisest aastast kehtestada samuti senisest poole suurema maksumäära.

Praegu on maksumääraks protsent maa maksustamishinnast, tuleval aastal võib see olla kuni kaks protsenti.

Kui seni pidid omavalitsused tuleva aasta maksumäärad kehtestama hiljemalt 1. juuliks, siis eile vastu võetud seadus paneb tähtajaks 1. oktoobri. Randmaa ei osanud eile öelda, kas vallavalitsus läheb uute maksumäärade muutmisele septembris taas volikogu ette või mitte. „Hetkel näeb seadus ette, et määrad tuleb kehtestada 1. juuliks,” ütles Randmaa eile.

Sama seaduse järgi kaob 2026. aastast kodualuse maa maksuvastand anda kuni 1000eurose maksusoodustuse ja koduomanikul

tuleb maksta soodustust ületava osa. Praegu on maamaksu tasumisest vabastatud tiheasustusel kuni 1500 m² ja mujal kuni kaks hektarit kodualust maad. Vallavanema sõnul ei ole volikogu ega komisjoni tasemel veel arutatud kodualuse maa maksustamist.

Enne kui eile vastu võetud seadus kehtima hakkab, peab president selle välja kuulutama. Erakond Isamaa on öelnud, et maamaksu tõus on põhiseadusevastane, ja on pöördunud presidendi poole, et see seadust välja ei kuulutaks.

MALLE-LIISA RAIGLA

LÜHIDALT

Rannarootsi keskusele tehti pommiähvardus

Esmaspäeva õhtul kell 19.10 sai häirekeskus teate, et Haapsalu Rannarootsi keskuse Selverile on tehtud pommiähvardus.

Teatele reageerisid politsei, pääste ja kiirabi. Poes olnud inimesed evakueeriti ja pommirühm tegi koera abiga selgeks, et ohtlike esemeid keskuses ei ole. Sellegipoolest sulges keskus esmaspäeval pommiähvarduse tõttu ukсед tavapärasest varem.

Politsei kommunikatsioonispetsialist Hedy Tammeleht ütles, et juhtunu uurimiseks on alustatud kriminaalmenetlust.

Pommikahtlusi ja -ähvardusi on üha sagedamini. Kuu aega tagasi, 12. mail tekitas Niine bussipeatusesse jäetud kohver pommi-kahtluse ja seetõttu suleti Tallinna maanteel liiklus mitmeks tunniks. Möödunud aasta sügisel ähvardas purjus ja relvastatud mees Kastani tänaval pommiga, mis sulges kogu elamupiirkonna tundideks, mõni päev hiljem said pommiähvarduse kõik Eesti haridusasutused.

MALLE-LIISA RAIGLA

Vormsi spordisaali ehitaja on valimata

Vormsi valla hankekomisjon otsustas, et lasteaia külmasõlmi hakkab likvideerima Matek Arendus OÜ ning Saxby sadamat süvendama ja muuli ehitama BauEst OÜ. Seda, kes hakkab projekteerima ja ehitama spordihoonet, pole veel otsustatud.

Vormsi lasteaia külmasõlmede likvideerimise töödele esitatud kolmest pakkumusest oli soodsaim Martek Arendus OÜ oma, kes lubas tööd ära teha 23 000 euro eest. Tööd peaksid toimuma juuli jooksul. „See on aeg, kus lasteade on puhkuse,” ütles vallavanem Maris Jõgeva.

Saxby sadamaala süvendamise ja muuli ehituse esimese etapi teostab hanke 25 000 euroga võitnud BauEst OÜ, kes süvendas ja ehitab ka Vormsi Sviby sadamat. Ka sellel hankel osales kolm pakkujat, kuid üks ettevõtte hilines oma pakkumuse esitamisele. „Lepingu järgi on tähtaeg augusti lõpp, aga vast saab ka varem valmis,” lausus Jõgeva.

Vormsi spordihoone projekteerimis-ehitushankele esitati tähtajaks kolm pakkumust, praegu toimub pakkujate kvalifitseerumise kontrolliks täiendavate küsimuste esitamine. „Loodame selgust saada enne jaanipäeva,” ütles Jõgeva.

Kuna tegemist on Vormsi mõistes suure tööga, on vaja täielikku kindlust, et asjaajamises pole eksitust. „Hange on korda läinud. Esialgsel peale vaatamisel on pakkumused täitsa asjakohased, ka hinnalt poolest mõistlikud,” tões valavanem.

Seda, kas spordihoone saab püsti järgmiseks suveks, nagu esialgne plaan oli, päris kindel olla ei saa. „Sõltub ka sellest, kas hanget hakatakse vaidlustama,” selgitas Jõgeva.

Jõgeva sõnul oli esialgu plaan, et projekteeritakse suve jooksul ning sügisel saaks töödega alustada. „Karkassi püsti panna, et siis kevadel sisetõid teha. Aga kuna hanke on läinud aega, siis praegu ei tea, kas tähtaeg lükkub. Ja kui, siis kui palju,” laius Jõgeva käsi.

Urmas Lauri

● NELI PÄEVA KONTSERTE

Valgete Ööde festival keskendub muusika suurkujudele

Juuni viimasel nädalavahetusel Haapsalus toimuv Valgete Ööde festival toob kuulajateni Eesti muusika suurkujud: Tõnu Kõrvitsa, Rein Rannapi ja Sven Grünbergi.

MALLE-LIISA RAIGLA
malleliisa@le.ee

„Sobitub Haapsalu muretusse kuurordiõhkkonda,” ütles festivali produtsent Tuuli Metsoja kava kohta.

Produtsendi sõnul on tänavusel festivalil justkui kaks fookust: Tõnu Kõrvitsa triloogia ja autorikontserdid. Esimest korda kolmel õhtul järjest kõlav Kõrvitsa triloogia on kirjutatud 10 aasta jooksul. Selle eri osi on küll varem ette kantud, kuid siiani pole triloogiat tervikuna esitatud.

Esmaettekanded

Triloogia kolme osa – „Sina oled valgus ja hommik”, „Lageda laulud” ja „Tiibade hääl” – kuuleb kolmel järjestikusel õhtul Haapsalu toomkirikus. Kõiki tekste on aidanud tõlkida ja luua Doris Karava ja kolme osa mängib Tallinna kammerorkester Risto Joosti dirigeerimisel. Esimese osa esitusel osaleb lisaks kammerorkestrile Läti raadio koor, teisel Voces Tallinn ja kolmandal Eesti filharmonia kammerkoor.

Festivali teise osa moodustavad aga laupäeva õhtul väikeses linnuses toimuvad Rein Rannapi ja Sven Grünbergi autorikontserdid. „Kõlavad Rannapi tuntud lood, mida kõik peast teavad, aga nüüd rahvusmeeskori esituses,” kirjeldas Metsoja. Kontserdi kulminatsiooniks on aga Rannapi uus teos, meeskoorile kirjutatud „Sõda sõitis”, mille esmaettekandne on just Valgete Ööde festivalil.

Teisel autorikontserdil kõlab Eesti elektroonilise muusika seltsi ansambli esitluses muusika Grünbergi plaatidelt „OM” ja „Hingus”. „Grünberg on alati omapäi käija olnud,” ütles Metsoja.

Kolme Eesti muusika suurkujuga saab laupäeval kohtuda Friedheimi villas vestlusel.

Kahel festivali kontserdil kõlab džässmuusika. Reede õhtul

Rein Rannapi tuntud lugusid kuuleb festivalil meeskori esituses.

AIVAR KULLAMAA

● **Kontserdi kulminatsiooniks on aga Rannapi uus teos, meeskoorile kirjutatud „Sõda sõitis”, mille esmaettekandne on just Valgete Ööde festivalil.**

annab Haapsalu raudteejaamas öökonserti Holger Marjamaa trio, keda Eestis kuuleb harva, sest peamiselt esinetakse Ameerikas ja Euroopas. „Publik on näoga päikeseloojangu poole ja saab kuulata maailmatasemel džäss,” ütles Metsoja.

Metsoja rääkis, et reedeõhtuse Kõrvitsa triloogia kontserdi järel on plaanis ehtida küünaldega toomkirikust raudteejaamani kulgev rada, mida mööda saab publik ühest kontserdipaikest teise kulgeda. Kes jalutada

ei soovi, saavad kontserdipaikade vahet sõita huvisõidurongiga Peetriks.

Küünaldest rada

Teisel džässikontserdil esineb Marianne Leibur, kes osutus nii populaarseks, et korraldajatel tuli esinemispaika muuta – Friedheimi villasse plaanitud kontsert toimus nüüd Jaani kirikus.

Valgete Ööde festivalile omaselt ei puudu ka klassikaline kammermuusika, mida kuuleb Uuemõisa mõisas festivali ava-

päeval. Neljapäeva õhtul esitavad Andres Kaljuste ja Sophia Rahman seal Heino Elleri viiuli- ja klaverimuusikat. „Eller värib ikka veel avastamist,” ütles Metsoja.

Traditsiooniliselt kuuluvad festivali kavva ka lastekontsert, kuurortlinna jalutuskäigud ja tasuta promenaadikontsert, kus esinevad Haapsalu muusikud. Tänavu on promenaadikontsert ühel ajal promenaadil toimuva toidufestivaliga. Metsoja arvas, et kaks üritust täiendavad üks-

teist ja mõlema publik on selle võrra rikkam.

Festivalile paneb pühapäeval punkti Theatrumi etendus, mille on kunstnik Konrad Mäe kirjades lavale seadnud Ott Aardam. Kunstniku kodustele kirjutatud kirjad, mida Haapsalu kultuurikeskuse rõdusaalis loevad Theatrumi näitlejad, on omamoodi täienduseks Mäe loomingule. Etenduses saab näha kirjade kirjutamise ajal valminud Mäe töid ja kuulda spetsiaalselt selle etenduse jaoks loodud keelpillimuusikat.

Embrich triumfeeris, Differt põrus

Šveitsis Baselis olid Euroopa meistriõistluste avapäeval rajal kontinendi tugevaimad epeenaised. Paljude jaoks ootamatult tõusis uueks tšempioniks Eesti koondive raudvara, 43aastane Irina Embrich.

Tallinnlanna eelmised individuaalmedalid tiitlivõistlustelt jäävad 17 aasta tagesse aega, kui ta 2007 võitis nii MMil kui ka EMil pronksmedali. Aasta varem, 25aastasena võitis ta MMil hõbemedali. Muidugi on Embrich kogunud kamaluga medaleid Eesti naiskonna koosseisus. Suurim kordaminek muidugi Tokyo olümpiavõit 2021. aastal, aga enne seda tuli ta veel maailmameistriks (2017) ja kahekordseks Euroopa meistriks (2013 ja 2016). Naiskonna koosseisus on ta kahvatumaid medaleid korjanud veel kuuel korral. Esimese medali võitis ta 22 aastat tagasi, kui Eesti naiskond MMil hõbedaga koju pöördus. Näiteks Katrina Lehis läks siis alles kooli

Irina Embrich. EPA / SCANPIX

ja Nelli Differt tegi oma esimesi samme vehklejate lasterühmas.

Baselis võidetud meistritiitel on aga teenekale vehklejale esimene individuaalne kuldmedal tiitlivõistlustel. Andis tõesti pikalt oma tähetundi oodata ja ega vehklemisspetsialistid seda Embrichi puhul enam oodanudki.

Värske Euroopa meister on Eesti kõige rikkalikuma medalisaagiga sportlane tiitlivõistlustel, kelle trofeeriulil särab nüüd 14

auraha. Talle järgnevad 12 medaliga sõudjad Tõnu Endrekson ja Allar Raja ning vehkleja Julia Beljajeva. 11 medalit on kogunud kettaheitja Gerd Kanter ja sõudja Kaspar Taimsoo. Üheksa medalini on jõudnud murdmaasuusataja Kristina Šmigun-Vähi, mitmevõistleja Erki Nool ja judomeister Indrek Pertelson.

Baseli EMil alustasid kõik osavõtjad heitlust eelturniiril. Kui MK-etappidel (ja ka MMil) pääsevad sellest vintsutusest maailma reitingu 16 paremat ja kuhu viimasel hooajal kuulub kindlalt ka Nelli Differt, siis kontinendi meistriõistlustel on lood teised.

Eesti neljalikmeline naiskond tuli sellest kadudeta läbi, kuid põhiturniiri (64 tugevamat) esimeses ringis langes välja Erika Kirpu. 32 hulgas löi tee püsti Julia Beljajeva jaoks.

Kurvastama pidi ka Eesti esinumber Nelli Differt. Avaringis nägi ta tõsiselt vaeva Serbia esindaja Jana Grijakiga (maailma rei-

tingus 143.), alistades vastase napilt 15:14. Järgmises ringis oli Differt veidi enne matši lõppu Angeline Favre'i vastu taga 9:10. Differt suutis viigistada 10:10, aga lisaajal sooritas torke šveitslanna 11:10. Favre jõudis pronksmedalini.

Mullune EMI pronksinaine Differt pidi aga epeevarustuse kokku pakkima ja ilmselt põhjalikumalt ebaõnnestumise põhjuste üle juurdlema. Ainsa Eesti vehklejana on ta pääsenud ju Pariisi olümpiamängudele ja järelkandlasti võimalik teravasse võistlusvormi viia.

Embrich jätkas aga võidumarssi. Veerandfinaalis kohtus ta Poola esindaja Aleksandra Jareckajaga. Embrich pääses ette 7:3, jäi taha 8:10, viigistas 10:10 ja seisult 14:14 sooritas võidutorke. Embrich tõstis käed: vähemalt pronksmedal võidetud!

Poolfinaalis oli Embrichi vastaseks Itaalia vehkleja, mulluse MMi hõbedanaine Alberta San-

tuccio. Embrich pääses ette 8:3, aga vastane hakkas vahet vähendama. „Jalad liikuma, käsi tööle!” hõikas kõrvalt Embrichi treenerina turniiril tegutsenud Kaido Kaaberma. Vist aitas, sest viigiseisuni vastane ei jõudnud. Embrich võitis 15:12.

Finaalis oli vastaseks maailma reitingu hetke 7. vehkleja Auriane Mallo-Breton Prantsusmaalt. Nagu eelmistegi vastaste puhul, jäi vasakukäeline Embrich (reitingus 34.) talle kasvult alla ja ealiselt vanem oli ta nagunii. Varitsevalt alanud matšis haaras seisult 2:2 initsiatiivi Embrich, minnes juhtima 8:3. Eesti koondive raudsele leedile seni imeliselt kulgenud turniir tüüris vägisi uskomatu kroonimispeo suunas. Prantslanna oli närvis, aga avaldas jätkuvalt väga jõuliselt survet. Öbluke Embrich ei murdunud ja tundus vastasest pidevalt kraadi võrra enesekindlam. Ometi jõudis Mallo-Breton peaaegu järele – 12:13. Viimastel sekunditel tormas prants-

lanna juba pea ees seisu viigistama, aga Embrich karistas ta külmavereliselt ära – 15:12 ja Euroopa tšempion oli selgunud. Hetk hiljem kaisutas teda Kaaberma.

Muide, pärast Tokyo OMI naiskondlikku triumfi plaanis Embrich tõsiselt oma karjäärile joota alla tõmmata. Koondive peatreener Kaaberma suutis ta ümber veenda. Nüüd tuleb öelda, et täitsa põhjendatult.

Homme toimub Baselis naiskondlik turniir, mis on Eesti vehklemise mõttes väga kaalukas heitlus. Viimaste aegade suurimad lahingud on meie vehklejate peres peetud raja kõrval. Embrichi kuldmedal tõi muidugi päikese pilvisesse taevasse, aga naiskonna edu lõöks selle üleni särana.

Muide, täna astub meeste individuaalturniiril rajale ka Sten Priinits. Tema Kolgata tee EMile, kui vahepeal tuli maha pidada mõttetu lahing dopinguküttidega, on seega lõppenud.

AIVO PALJASMAA

Kunstnik ja helilooja Erki Meister eksponeerib fotograafia kuldajale iseloomulikke suureformaadilisi mustvalgeid fotosid.

UUS NÄITUS

Erki Meister mõtiskleb kunstisaalis inimloomuse üle

Kuigi haapsallasest kunstnik Erki Meister avab oma uue näituse *performance*'iga fotograafia surmast, eksponeerib ta kunstisaalis veerandsaja aasta taguseid fotosid.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Meister on jaganud väljapaneku pealkirja all „Ilus ja hirmus on inime“ kaheks: ühes seinas fotod, teises maalid. Fotod on mustvalged, täis varje, mis moodustavad inimkehale tätoveeringuid. Ja Viiralt „Põrgut“ meenuvad maalid: kriiskavad värvid, lehtkuld, kiiskav epoksiidvaik. Õrna akti vastu revolvriga naine.

Kui kunstnik juurdleb inimloomuse vastandlikkuse üle, kas ühes seinas avaneb hirmus ja teises ilus pool?

Laenas Tuglaselt

„Päris nii ma ei ütleks,“ sõnas Meister. Näituse pealkirja „Ilus ja hirmus on inime“ laenas kunstnik Friedebert Tuglaselt, kes nii on öelnud. „Täiesti juhuslikult sattusin selle tsitaadi peale,“ ütles Meister. „Tuglas oli ju ka Haapsalu patrioot, käis siin puhkamas.“ Haapsalu näitusele sobis Haapsalu patrioost kirjaniku ütetus nagu valatult. Ilusa ja

hirmsaga aga on pigem nii, et ühes võib olla teist ning sisemus ja välimus ei pruugi käia kokku. „Inetu ei pruugi olla hirmus ja vastupidi,“ ütles Meister. „Tähtis on sisu.“

„Ilus ja hirmus on inime“ sai alguse nostalgias. „Ma olin sada protsenti kindel, et ühtegi fotonäitust ma enam ei tee, sest minu hinnangul on fotokunst surnud,“ ütles Meister. „Fotograafia kaotas minu jaoks kunstina väärtuse siis, kui telefon muutus fotoaparadiks, tekkis meeletu pildistamismaania, selfikultuur ja üleüldine lõputu fotode jagamine. Ma ei tahtnud selle hullusega kaasa minna.“

Taas fotodega vaataja ette astuma ajendas Meistrit soov tuua tagasi mustvalge fotograafia kuldaja ilu, aeg, kui fotokunst oli mustvalge ja näitustel eksponeerisid fotokunstnikud seda suures formaadis. Meistri eksponeeritavad fotod pole uued, vaid 15 aasta tagused.

„Sattusin arhiivi korrastades vanade fotode peale ja leidsin, et

neis siiski leidub kaunist: kaadreid, mida veel ajatu kunstina saab määratleda,“ ütles Meister.

Foto ja maali kontrast tõrkab näitusel kohe silma: esimene rangelt mustvalge ja esteetiliselt lihtne, teine värv pillutav ja kirev. Mõlemaga süvitsi tegelema Meister ei suutnud vastu panna kiusatusele need ühendada. Eksponeeritud maalide seas on uusi, aga ka vanu, lausa veerandsaja aasta vanuseid. „Kaadrid on vanad ja maalid on vanad,“ märkis meister. „Mõneti on see tagasivaade.“

Maale on kunstnik siiski täiendanud: torganud Pühale Johannesele kõrva kõrvarõnga või katnud osa maalist epoksiidvaiguga, mis laseb eri nurkade alt pildil mõjuda eri viisidel. „Mulle meeldivad mängud. Proovisin mängida läigetega,“ ütles Meister. Epoksiidvaiku viimaste aastate materjalina poleks ta ju 1990. aastatel saanudki tarvitada.

Omaette seeria moodustavad näitusel pühakud: ikoonimaalijate ja õppurite kaitsepühak

Johannes Damaskusest, naiste, rasedate, ammede ja taluraha kaitsepühak Margareta Antiookiast ning luuletajate ja muusikute kaitse Püha Cecilia.

End religioosse inimesena määratlev Meister märkis, et teda on võlunud ikoonid, maalikunsti üks alustaladid. „Kunstniku staatus ei olnud tähtis, sagedasti jäid ikoonimaalijad anonüümseks,“ ütles Meister. „See on mind võlunud. Üldse keskage maalikunst.“

Ilus ja hirmus on inime

Aga ikkagi, miks just see tsitaat? Et ilus ja hirmus on inime? „Inimesed on mind ikka huvitanud,“ ütles Meister. „Üllatanud, vaimustanud, hirmutanud, kohanud. Inimloomuse olemus ja inimeseks olemise talumatu kergus-raskus on ikka olnud üks keskeid küsimusi kunstis ja on seda ka tänases maailmas.“

End patsifistiks pidav Meister märkis, et teda on šokeerinud nüüdisaja maailmas sündiv. „Nüüdisaja maailm on näi-

Erki Meister

- Kunstnik, helilooja ja koorijuht.
- Sündinud 1967. aastal Haapsalus.
- Lõpetanud Tallinna ülikooli koorijuhina ja kunstiakadeemia maalikunstnikuna.
- Näitusel osalenud 1990. aastast.
- Näitus „Ilus ja hirmus on inime“ Haapsalu kunstikooli hoovigaleriis 7. juulini.

ALLIKAS: HAAPSALU KUNTIKOOI

danud inimloomuse kurja poolt, nagu poleks esimest ja teist maailmasõda olnudki,“ märkis Meister. „Veel mõned aastad tagasi oli võimalik uskuda, et inimene on ilus ja hea. Nüüd seda enam uskuda ei saa.“

Kuigi näitus Haapsalu kunstikooli hoovigaleriis on tänasest avatud, tasub läbi astuda reedel, kui Meister selgitab galeriis kl 19 *performance*'iga fotograafia surma asjaolusid.

Valgeks võõbatud aparaat juha ootab.

kunstikoolis saavad pered ühiselt meisterdada.

Festivali nimi Matsalu Linnutee tuleb Valkeri sõnul sellest, et soome-ugri sugu rahvad uskusid, et linnud kasutavad rändeks tähti ja Linnuteed. „See inspireeris – on ju lindude rändeaeg ja Matsalu asub otse rändeteel ääres.“

Esimene Matsalu Linnutee festival toimub 14.–15. septembril, jäädes Haapsalu Vintage Weekend'i ja Matsalu loodusfilmide festivali vahele.

KAIRE REILJAN

Leiname ja mälestame neid, keda armastame

Surnuaiapäeva traditsioon algas Eestis 19. sajandi esimesel poolel. See toetas rahvusliku ärkamisaja vaimsust ja oli osa vastuseisust Tsaari-Venemaa venestamispoliitikale. Vabadussõja aastail kasvas surnuaiapäeva rahvuslikkus eriliselt, sest tuldi ju mälestama endi keskelt pärit ja oma rahva vabaduse eest langenuid.

Selle päeva juured ulatuvad aga ristiusu-eelsesegri aega. Esivanemate hingede austamine oli meie muinaskultuuris oluline. Võtame kas või Kalevipoja, kes käis raskel ajal isa haua nõu ja tarkust nõutamas.

Surnuaiapäevad olid rahvarohked ajal, mil elati paiksemalt. Samal kalmistul puhkas mitu põlve esivanemaid. Haja li globaalses külas elades korraldame esivanemate kalmude hooldamist interneti teel. Surnuaiapäevaks kokku tulemise traditsioon on paljudele tundmatu. Kunagi oli see vaata et aasta rahvarohkeim päev, kuhu tuldi suguvõsade kaupa.

Oma esimese surnuaiapäeva jutluse pidasin vahetult pärast pastorit isa ootamatut surma 1985. aastal. Kuna olin olnud Kuusalus tema juures praktiliselt, pidin uue õpetaja saabumiseni ka tema asemel teenima. Kalmistul oli tol korral 1200 inimest või enamgi. Arvet peeti jagatud laululehtede järgi.

Surnuaiapäevaks valmistudes tehakse hauaplatsid korda ja süüdatakse seal küünlad. Surnuaiapäeva kesse on jumalateenistus, mille käigus mälestatakse lahkunuid. Mälestada saab ka nimeliselt. Selleks peab enne teenistuse algust õpetajale teatama, keda mälestada soovitakse. Ilus on öelda ka lahkunu sünni- ja surmaaeg. Mälestatakse ka neid, kes kahe surnuaiapäeva vahelisel aastal on koguduses maetud.

Surnuaiapäevale on teretunud ka need, kelle lähedased on maetud mujale, aga kes tahavad neid ka nimeliselt või üksnes mõtteis meenutada. Kristlik mälestamine on hingepalve lahkunute eest. See aitab leinavalus leida rahu südamesse ja jõuda äratundmisele, et armastus ja lein on ühe medaljoni lahutamatuks pooleks. Elu tervikusse kuuluvad mõlemad, sest üheta poleks teist.

Kas surnuaiapäevade tava jääb kestma või hääbub, on meie praeguste põlvkondade käes. Kogudus korraldab surnuaiapäevi ka järgnevatel aastatel. Ajaloos on näiteid, et mõni päeva komme võib mitmeks põlveks unustusse vajuda, et see hiljem taas üles leitaks. Kiriku ülesanne on tuleviku tarvis traditsioonide järjepidevuse kandmine ka siis, kui see hetkel rahvahulki ei kõneta.

Haapsalu vanal kalmistul on palju oluliste inimeste kalmusid. Tänavu toimub seal surnuaiapäeva 23. juunil kell 13 uues vormis. Alustame kultuuriloolise jalutuskäiguga, kus tejuhiks on Ülla Paras, ja lõpetame mälestuspalvusega.

Haapsalu metsakalmistul on 23. juunil kl 15 traditsiooniline surnuaiapäeva jumalateenistus.

MART SALUMÄE

Haapsalu Püha Johannese koguduse õpetaja

Kolm püha õhtusöömaaga

OLEV REMSU

„Ja oli väga üllatunud, kui teine päev oli turg jälle kaup ja täis. Ostis jälle kõik ära. Ja ka kolmandal päeval polnud turul kaupadest puudus. Siis tõstis Sadko käed püsti ja ütles: olgu, härra linn, sa oled minust rikkam.”

„See Sadko on üks otsatult tubli mees,” märkis piiskop Hermann, kuna ei temal ega ühelgi teisel tartlasel polnud aimu, kes see suurostja Sadko on.

„Otsatult,” kinnitas Nevski ja jätkas: „Mina pole üksnes Novgorodi valitseja. Ma olen ka Pihkva omanik ja varsti annab Hiilgav mulle Kiievigi. Siin istub possaadnik, bojaar ja väikevürst, tema on ka täitsa kõva poiss, tema on jüngritega võrdne, tema nimi on Vsevelod Tverdilo, tema on minu vasall Pihkvas. Kuule, räägi endast, teised tahavad teada!”

Solvumine ja kättemaksusoo sellise tiitli eest nagu väikevürst tulistasid Tverdilo silmades, ent vapper mees alustas rahulikult:

„Mina olen samuti jumalaori. Ma nägin teie silmadest, et te ei tea, kes on Sadko...”

„Ma räägin ise!” pistis Nevski. „Sadko on laulja, tema lõi laulu-ga Novgorodi. Tehke järele! Lauluga, mitte kätega.”

„Suuga löi suure linna see Sadko,” täiendas Tverdilo, kes mõnikord võttis endale julguse lubada ironiat. „Mida on mul enda tutvustamiseks öelda? Meil Pihkvas on vabariik, meil on veetševabariik, meil on demokraatia. Rahvas on valinud mind possaadnikuks, see on teie keeles burgermeister. Ma olen bojaarpossaadnik. Mu alluvad on tuhandikud, neid on mul musttuhat. Mitte et ma kiitleks oma demokraatiaga, mitte et ma kritiseeriks teie autoritaarset korda ja vertikaalvalitsemist, ma lihtsalt ütlen, et meil on teisiti...”

„Meil on ka vabariik. Mina käskisin rahval teda valida, mina käskisin neil vabariigi teha, ka mul endal on vabariik,” laus Nevski vahele. „Ja tunnustan – nad on minu ukaasi täpselt täitnud. Kiidan neid!”

Siinjuures tegi Pihkva ülik peene vihje:

„Erinevalt mõnest teisest ei maksa mina Kuldhordile tribuuti.”

Polnud Nevskigi ohmu, mees käratas:

„Lõuad pidada ja edasi teenida!”

„Jestj, edasi teenida!” raporteeris Tverdilo nüüd kuulekalt.

„Mina ei maksa, mina korjan tribuuti, siin on ikka vaks vahet, kas maksta või korjata. Või teie arvates ei ole?” küsis Nevski. „Ma pidin pooled veetševabariid, noh poolteistsada, maha nottima, et Novgorod nõustuks Hiilgavale tribuuti maksma. Nüüd on rahu majas, nüüd kõik armastavad mind.”

„Veetše on täismeeste kogu,” ütles bogdageegen Bogdo, kes mõistis, et lauakaaslased seda ei tea.

„Seda teab kogu maailm, mis on veetše,” rõhutas possaadnik bojaar Tverdilo.

„Seda teavad anglid, gotalased, svealased, norralased, sloveeni-

lased, ungarlased, kogu maailm teab, meie mõõgad ja odad ütlesid neile,” uhkustas Nevski.

Järgnes söögipalve, mille luges piiskop Hermann, see tekitas erimeelsuse.

„Miks ladina keeles, kui jumal räägib kreeka keeles?” pahasdas Nevski. „Jumal ei saa aru, jumal võib arvata, et me hakkame sööma ilma teda tänamata ja siis ta karistab meid. Kord Tverdilo jättis söögipalve lugemata ja kohe olid leedukad platsis, Tverdilo tegi neile veel värava lahti, et tulge, tulge! Mina pidin seal need valeusklikud välja lööma.”

„Lubage meil jääda eriarvamusele. Uuemad, täppisteaduslikud uurimused tõestavad, et jumal räägib just ladina keeles,” sõandas kõrgeauliste jutu vahele oma lause poetada Henricus de Lettis, kes praegu ei kirjutatud oma kroonikat, vaid valas kõikide veini.

Puhkes tuline vaidlus, kumbki pool raius oma. „Aulikud, ütlen teist korda: toit jahtub ära,” sõnas Hermann, kellel käisid neelud juba prae lõhnast.

Sellega olid nõus peaaegu kõik, ainult Nevski torises vastu.

„Andke andeks, kuid ma lihtsalt ei või, kui näen midagi võltsi. Miks te valesi risti ette lööte? Jumal on käskinud risti ette lüüa paremalt vasakule ja kolme sõrmega, sest jumal on Püha Kolmainu. See sõrm on jumal, see sõrm on Joosepovitš ja põial on Püha Vaim,” ajas Nevski kordamööda sirgu pikaatsi, kotinõela ja täitapja. „Sõrmed olgu tühedalt koos, muidu jumal võib arvata, et me ei usu ühtsesse Kolmainusse.”

See oli aga liturgiaküsimus, mille puhul polnud katoliiklastel mingit taganemist.

„Kõrgeaulised, lubage vastu vaielda, palun,” sõnas piiskopi kaksikvend, toomkapiitli toompraost Engelbert, kes oli nii lihav ja ümarmargune, et lihtsalt isu tuli kohe peale. „Risti tuleb ette lüüa siiski vasakult paremale ja terve peoga.”

„Ei, ei, ei! Kes lööb viie sõrmega, see teenib Saatanat,” püüdis Nevski teisi veenda, tõstis nüüd püsti väikeatsi ja nimeta matsi, „selle sõrmega teenib Luciferi ja selle sõrmega Peltsebuli.”

Nüüd tegi Nevski kaks kiiret liigutust, pani plaksti enda ette, kummalegi poole taldriku, mõõga ja sõjakirve. Järgneb

„Mina ei maksa, mina korjan tribuuti, siin on ikka vaks vahet, kas maksta või korjata. Või teie arvates ei ole?” küsis Nevski.

OMANDAMA	KUNSTI-NÄITUSE KOOSTAJA	EKSTRA-	D NAABER	...LOGIA (SUGUPUU)	GAUSS	GERMAANI USUNDI LOODUS-VAIM	PÄRN	HILJUTINE	TAAS-UEESTI
MILLEGI LIHTSUSTATUD KUJUTIS				VULKAAN EUROOPAS					
UHK			RÜNDE-MÄNGIJAD						
VÄIKE AARIA			EUROOPA ÜHENDUS		SPORDI-TARVETE TOOTJA TÖNN				
MÕÖDUNUD AASTAL		KÜLLALTKI				NIINIME-TATUD			TÄIUSLIK, TÄIELIK
ROHUMAA		SELLEL		VULKAANILINE PLAHVATUSLEHTER PLANEET			EI (VAN.)		
ASESÖNA					KUU				EHK
VEESÕIDUK					KIIREMINI				VIGA
NABA-VASTAS-POOLNE					PIIMA-NÄÄRMETE LÖPPOSA				
ARAABIA KEELES		EESTI JALGRATTUR (IN+NIMI)			PIIRITS				POCO FORTE
REEDE	ALGUL	EREIMIT							EESTI MAA-ÜLIKOO
KARGE	ETTEVÕTLUSEGA TEGE-LEV DAAM					OBJEKT			
RAADIUM						MAASTIKU-KULGUR			
RAUDTEEJAAM			POOL-VÄÄRISKIVI						KORRUS
MURU-NIIDUKI EELKÄLJA			ENDISAEGNE PIKKUSMÖÖT		RAHVUS-VAHELINE ÜLI-, LIIG-			INDIUM	
LENNUKI-MARK		PEKSTAV VILI						... SÜVARI	
KOMITATIV		TREPI OSA				POOLAHV			
AUTO KÜTUSE-SÜSTEEMI OSA						SULELINE			
KAITSE-KEHADE TEKKE PÕHJUSTAJA								ULTRAHELI	
TOOLI SELJATUGI				RAADIO-SIDE PIDAJA				1.	

KUHU MINNA

● **KINO**
Haapsalu kultuurikeskuses:
„Pahupidi 2” 20. juunil kl 16.30, 21. juunil kl 15, 25. juunil kl 17.30, 26. juunil kl 17, 27. juunil kl 15.

● **JAANITULI**
Aafrika rannas:
21. juunil kell 19 Haapsalu jaanituli. Esinevad rahvatantsijad, tantsuks mängib Audru Jõelaevanduse Punt.

Võidupüha ja jaaniõhtu Kullamaal 23. juunil. Kell 21 võidutule saabumine ja pidulik tseremoonia Vabadussõjas langenute ausamba ja lamil. Mängib Kullamaa Muusika Seltsi sõprade orkester. Kell 21.30 jaaniõhtu Kullamaa Rohumäel.

● **MUUSEUMID**
Haapsalu linnuse muuseum
E-P 10–18. linnus.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus
E-P 11–18. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda
K-P 11–18. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum
K-P 11–17. www.salm.ee.

Ants Laikmaa muuseum
(Kadarpiku küla, Lääne-Nigula):
K-P 11–17. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum
(Sadama 32, Haapsalu)
T-L kl 10–18, P ja E kl 10–16.
www.aiboland.ee.

Rõude muuseum
avatud reedel ja laupäeval
kell 12–16, muul ajal ette teatades
roudemuseum@gmail.com või
telefonil 5683 1203, Maie.

Lihula muuseum on avatud
1. mai – 30. september T-L kl 10–17.
Tel 509 9663. E-post:
lihulamuuseum@laaneranna.ee.

Hanila muuseum:
ekskursioonid etteteatamisega.
Tel 509 9663. E-post:
hanilamuuseum@laaneranna.ee.

● **NÄITUSED**
Keskraamatukogu (Posti 3)
trepigalerii seintel näitusel
Athanasio Karydise maalid.
Kojulaenuuse ja lugemissaali vitriinides näitusel Haapsalu sotsiaal-maja keraamikaringi tööd.
Trepigalerii vitriinides Haapsalu linna 745 aasta juubelile pühendatud raamatunäitus „Haapsalu linna pead läbi ajaloo”.

Haapsalu linnagalerii ja kultuurikeskuses
30. juunini HGDF – kujundusgraafika konkurs-näitus „Isikupära/In-

dividuality/24” hoolivuse teemal ja näitus „Tänapäeva Saksa plakat”.

Haapsalu kunstikoolis (Jaani 2):
majagaleriis Haapsalu kunstikooli 41. lennu lõputööde näitus avatud kuni 22. juunini. 26. juunist Inge Teslikova maalid ja Andrus Liiva keraamika. Näituse avamine 26. juunil kell 18.

Hoovigaleriis Erki Meistri isikunäitus „Ilus ja hirmus on inime”: foto ja maal” avatud 7. juulini. Avamine reedel, 21. juunil kell 19.
Keldrigaleriis 26. juunist May ja Ursula Aavasalu „Keldrivarjud”. Avamine 26. juunil kell 17.
Galeriid avatud K-P 12–18. Püha-deaegsed lahtiolekuajad: 22. juunil kl 12–15, 23. juunil suletud.

Lihula muuseumis
„Visandeid baltisaksa kultuuriloost”, „Eveline von Maydell. Käärilõiked”. Näitus avatud 30. septembrini.

Kullamaa kultuurimaja galeriis
näitused: „Kullamaa Muusika Selts – 140” ja „Kullamaa Carl August Tantonni orel 170”.

Ants Laikmaa muuseumis (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula)
Ülle Meistri akvarellinäitus K-P kell 11–17, sissepääs muuseumipiletiga. www.salm.ee.

Suvitad maakodus?

Pea meeles ka Lääne Elu uuele aadressile ümber suunata!

Helista 473 7222 või kirjuta le@le.ee.

PUIT

Müüa küttepuid koos veoga.
Info 5687 3966,
timberexpert@online.ee.

Müüa kuiva, toorest ja metsakuiva puud, transport. Tel 505 5203.

Müüa küttepuid: valge lepp, sang-lepp, kask, metsakuiv okaspuu.
Täpsem info 5697 5216.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda.
Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Vedu hinnas. Müüa kuiva ja märga küttepuid. Pikkus vastavalt soovile.
Tel 5666 0431.

Müüa 3meetrist küttepuid: must lepp, hall lepp, kask koos kohaletoomisega, miinimumkogus 15 tihumeetrit. Lisainfo tel 5829 3564.

Ehituslik saematerjal, voodrilauad, transport tasuta. Tel 5596 0517.

TEENUS

Rakkekaevude kaevamine, puhastamine ja remont. 557 4792.

Korstnapühkimisteenus ja tõmbe-probleemide lahendamine.
Korstnapitside ehitus ja remont.
Tel 5342 2642.

Teeme ehitustöid. Põrandate, seinete ja lagede ehitus. Vannitubade ja WCde remont. Maalri- ja plaatimistööd. Kontakt: 5697 5216, Lääne Saamees OÜ.

OÜ teeb ehitustöid Läänemaal, sise- ja välistööd. 5197 7698.

Paigaldame tänavakivi Haapsalus ja Läänemaal. Võta julgelt ühendust ja leiame kõigile küsimustele lahenduse. Tel 5632 7955 või dekan.ehitus@gmail.com.

Ohtlike puude raie, võsaloikus ja kruntide puhastus võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse.
Tel 5623 0373, Randy.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Seoses Läänemaa maa-kaitsepäeva toimumisega on Lossiplats 23. juunil vahemikus kell 12-18 liiklusele suletud.

Parkimine Lossiplatsil piiratakse sündmusele eelneval öhtul kell 22.

Vabandame võimalike ebamugavuste pärast.

Ilusat võidupüha!

Haapsalu linnavalitsus

Vormsi vallavalitsus teatab, et 4.07-4.08.2024 toimub Kruusaugu üldplaneeringu muutva detailplaneeringu avalik väljapanek.

Vormsi vallavolikogu võttis planeerimiseaduse § 87 lg 1 ja 5 alusel 14.06.2024 otsusega nr 13 vastu ja suunas avalikule väljapanekule Rumpo küla Kruusaugu üldplaneeringu muutva detailplaneeringu. Planeeringuala suurus on 1,1 ha ja see hõlmab Kruusaugu (90701:002:0207) katastriüksust. Maa sihtotstarve on 100% elamumaa.

Detailplaneeringu eesmärgiks on Kruusaugu katastriüksusele ehitusõiguse määramine elamu ja abihoonete püstitamiseks, taristu lahendamine ning ranna ehituskeeluvööndi vähendamine. Detailplaneering on üldplaneeringut muutev, kuna soovitakse vähendada ranna ehituskeeluvööndit.

Vastu võetud detailplaneeringuga on võimalik tutvuda veebilehel [www.https://vormsi.ee/](https://vormsi.ee/) ning tööajal Vormsi vallamajas (Külamaja, Hullo küla).

Arvamusi saab esitada kirjalkult Vormsi vallavalitsusele kuni 4.08.2024 postiaadressil 91301 Külamaja, Hullo küla, Vormsi vald, Läänemaa või e-posti aadressil vv@vormsi.ee.

Müüa parandust vajav kohviautomaat Saeco IperAutomatica.

Viga tuvastatud, lisainfo saamiseks helista tööpäevadel kl 8-16.30 tel 473 7111.

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada LÄÄNEMAA KRIISI-ABIKESKUSEST

Psühholoogiline nõustamine 515 9572 / 5560 2367

Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (eesti k) - 5671 4273
Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (vene k) - 552 0094

Nõustamine toimub telefoni teel, veebis või asukoht kokkuleppel nõustajaga, sh Kastani 7, Haapsalu.

Täpsem teave laanemaakriisiabikeskus. weebly.com/

Lääne Elu ja Tiit Reisid SAADAVAD LONDONISSE!

Telli leht juba täna ja võid võita reisi kahele.

Kampaania kestab 1.12.2023-7.7.2024.

FOTO: REGINA LEPMETS

Rohkem infot kampaania tingimuste kohta:

online.le.ee

facebook.com/laaneelu

473 7111

le@le.ee

Lääne Elu 35

TIIT REISID

HOOLI RASKUSTESSE SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha MTÜ Läänemaa Abikassa kontole EE592200221046665398, Swedbank AS. Teave veebis www.abikassa.ee. E-post laanemaa.abikassa@gmail.com.

Avaldame kaastunnet lähedastele kalli ARVO AVILA lahkumise puhul.

Vennad ja õde peredega

Mälestame toredat töökaaslast ARVO AVILAT. Südamlik kaastunne perele ja lähedastele.

OÜ Maronest

Sügav kaastunne Vaiko Avilale isa surma puhul.

Töökaaslased Cipax Eesti ASist

Koos käidud teed ei rohtu, koos olnud aeg ei unune.

Teatame kurbusega, et lahkus kallis abikaasa, isa ja vanaisa ARVO AVILA 1.12.1957-17.6.2024.

Lähedased

Ärasaatmine 22. juunil kell 11 Hingeviuli tavandisaalis, Kalmistu 3a.

Avaldame siirast kaastunnet lähedastele kalli ARVO AVILA lahkumise puhul.

Niine 27 korteriühistu

Tuul puude ladvus tasa liigub, me vaikselt langetame pea...

Sügav kaastunne Estrile perega kalli ARVO AVILA kaotuse puhul.

Töökaaslased

Tähtede taga koidab Sul taevas, vaikne lootus Sul täide seal läheb...

Avaldame kaastunnet tädil Selvele lastega abikaasa, isa ning vanaisa ARVO KIRSI kaotuse puhul.

Perekond Sepp

Äkki katkes Sul elulõng, hella mälestust me sinust hoiame...

Avaldame sügavat kaastunnet Aime Karule poja MARKUSE ootamatu kaotuse puhul.

7. klass, õpetaja ja lapsevanemad

Südamlik kaastunne Väinole perega kalli poja MARKUS RAUDSEPA traagilise kaotuse puhul.

Töökaaslased

Ei ole lohutust, mis vaigistaks leina...

Sügav kaastunne Väinole ja Aimele perega kalli poja ja venna MARKUS RAUDSEPA kaotuse puhul.

Soobasauna pere

Täname kõiki, kes on tegudes ja mõtetes meiega olnud sel kurval hetkel. Anname teada, et

SIIRI MÄGI urni muldasängitamine toimub pühapäeval, 30. juunil kell 13 Kullamaa kirikus.

Siiri tütrede peredega

Kurvaks jäi kodu, tühjaks jäi tuba, lein raske südames...

Siiras kaastunne Selvele, Veikole ja Helenile abikaasa ja isa ARVO KIRSI kaotuse puhul

Arvo, Talvi, Aaro ja Arbo

Mälestust sa hella pälvil, pälvil austust, sõnu häid. Mälestuste kauneid jälgi meile hinge sinust jäi.

ARVO KIRS

Langetame leinas pea ja avaldame sügavat kaastunnet Selvele lastega.

Endel, Terje ja Tarmo

Mõni hetk on elus valusam kui teine, mõni hetk on kohe väga, väga valus...

Avaldame südamlikku kaastunnet Markole ja tema perele kalli MARKUS RAUDSEPA kaotuse puhul. Ridala põhikooli 4. klass ja lapsevanemad

Su elutee liig lühikeseks jäi. Mälestame leinas endist kolleegi ning avaldame sügavat kaastunnet Oliverile, lastele ja lähedastele

MAIRI SAARKOPPELI kaotuse puhul. Mairi endised ja Oliveri praegused kolleegid

HINGEVIUL
MATUSEBÜROO

BÜROO AVATUD E-R 10-15 KALMISTU TN 3A, HAAPSALU
TEL 58 503 340 (kontor),
5846 1111
www.hingeviul.ee
info@hingeviul.ee

Matusekorraldus Haapsalus ja Läänemaal, matuseteenused ja -tarbed, tuhastamine, haua- ja urnimatused, lahkunu transport surnukuuri (24/7 tel 58 007 504)

Teostame hauaplatside renoveerimis- ja hooldustöid Haapsalus ning Läänemaal. Müüme hauakive ja -piirdematerjale. Hinnapakumine ja info: hingeviul@gmail.com / 58 503 340

VIIMANE VEERG

Laikmaa muuseumis näeb Herald Eelma graafikat

Laupäeval kell 14 avatakse Ants Laikmaa muuseumis näitus Puisse elava graafiku Herald Eelma loomingust.

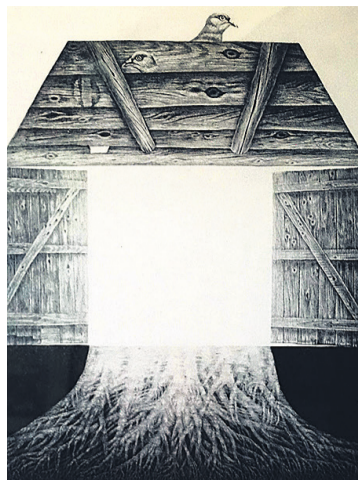
Graafik ja illustraator Herald Eelma tähistas 26. märtsil oma 90. sünnipäeva. Laikmaa muuseumi näitusel on väljas nii illustreerimise kui ka iseisvad graafilised tööd.

1959 lõpetas Herald Eelma cum laude Eesti kunstnistiituudi graafika eriala. Ta on töötanud vabakunstniku ja õpetajana Eestis ja Soomes, tema looming on pärvinud rohkelt tunnustust nii kodukui ka välismaal. Eelma on illustreerinud romaani „Tõde ja õigus“, eepose „Kalevala“, luuletuse „Peer Gynt“ jt.

Eelma on Eesti kunstnike liidu auliige ja 1999 tunnustati teda Valgetähe teenetemärgiga.

Näitus jääb Laikmaa muuseumis avatuks 10. augustini. Muuseum on avatud kolmapäevast pühapäevani kl 11–17.

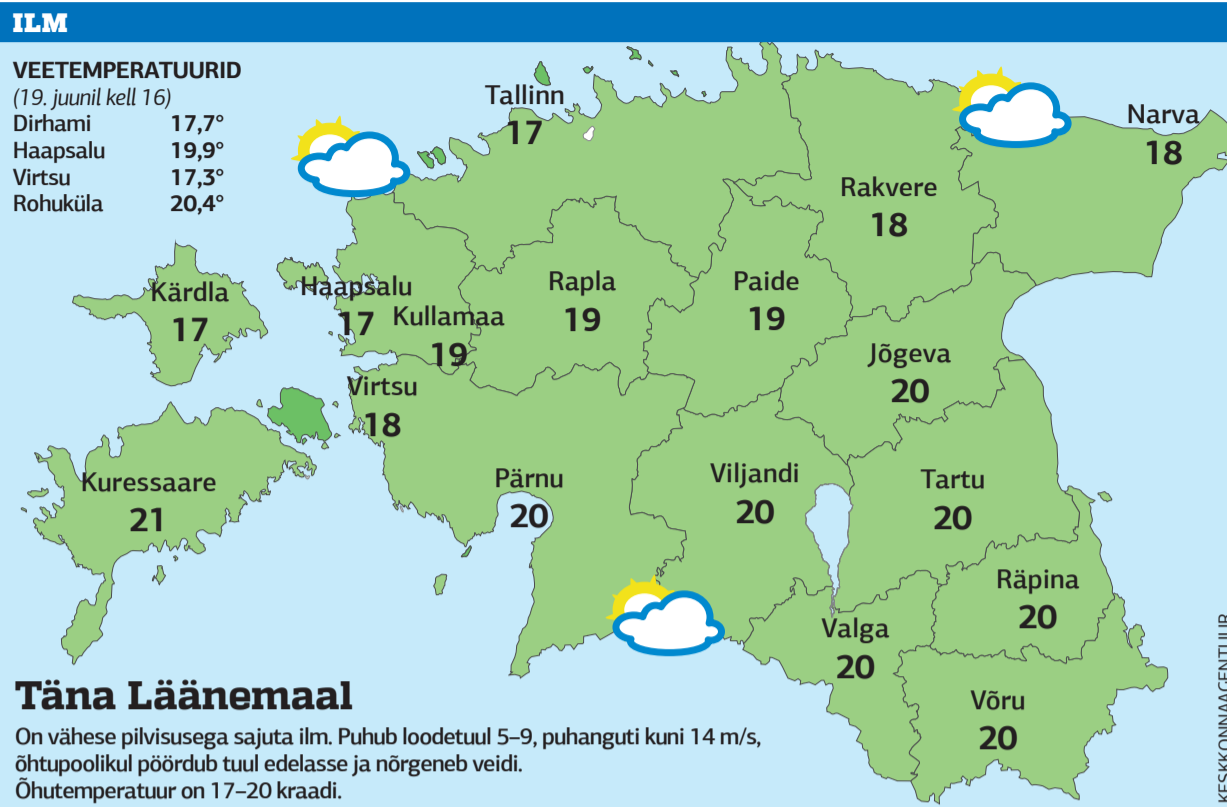
EGON ERKMANN

HERALD EELMA, JÄRÄV

ILM

VEETEMPERatuurID
(19. juunil kell 16)
Dirhami 17,7°
Haapsalu 19,9°
Virtsu 17,3°
Rohuküla 20,4°

Täna Läänemaal

On vähese pilvisusega sajuta ilm. Puhub loodetuul 5–9, puhanguti kuni 14 m/s, õhtupoolel pöördub tuul edelasse ja nõrgeneb veidi. Õhutemperatuur on 17–20 kraadi.

Reede	öö päev	Laupäev	Pühapäev	Esmaspäev
loodetuul 4–9 m/s	13°...22°	10°...23°	11°...24°	12°...24°
loodetuul 4–9 m/s	13°...22°	10°...23°	11°...24°	12°...24°
loodetuul 4–9 m/s	13°...22°	10°...23°	11°...24°	12°...24°

ISSN 1406-1430

VAATA KA
WWW.LE.EE

Kui soovid jõuda potentsiaalse kliendini, siis tutvusta oma tooteid või teenuseid Lääne Elu veebis sisuturundusartikliga!

Lääne Elu
online.le.ee

Küsi lisa aadressil reklaam@le.ee.

ÜRITUS ON TASUTA!

VEDRA KÜLAPLATSIL

JAAHIPÄEV

21. JUUNIL KL 18

ESINEB ANSAMBL

JUSTAMENT

ÕHTU LÕPETAB DJ FELIX

KÄESURUMISVÕISTLUS "VEDRA VÄGILANE 2024"

AVATUD TOITLUSTUS LASTELE TEGEVUSED

REINPAUL

OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÕSA

Raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluääred, lepikud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

KASTANI
Iga päev 8-22

METSA
Iga päev 8-22

- Tomat 1 kg 1.19
- Nektariin 1 kg 2.29
- Ananass 1 kg 0.99
- Lühike kurk 1 kg 2.99
- Toorvorstid juustuga, Nõo 1,4 kg, 6,36/kg 8.90
- Eesti taluvõi 150 g, 8,60/kg 1.29
- Toorvorstid, Valla 400 g, 6,25/kg 2.50
- Mahe grillvorst, Maks & Moorits 900 g, 5,55/kg 4.99
- Perešašlökk rohke sibulaga 600 g, 6,65/kg 3.99
- Koduviiner, Maks & Moorits 500 g, 2,78/kg 1.39
- Kodupihvid, Maks & Moorits 400 g, 3,48/kg 1.39
- Võileivavorst, Wõro 800 g, 1,86/kg 1.49
- Eesti juust, viilutatud 500 g, 6,98/kg 3.49

Kiisueine, Whiskas 4x85 g, 4,68/kg 1.59/ tavahind 2.49

Prilli-hooaeg on käes!

Raamid ja päikesepriidid kuni **-50%**

Karja 7, Haapsalu, tel 47 34 737
E-R 10–18, L 10–15, P suletud
www.normanoptika.ee

norman optika

Lääne Elu
paber- ja digilehe hinnakiri

PAPERLEHT	
1 kuu	12,50
3 kuud	37
6 kuud	72
12 kuud	131
E-arve	11
PAPER+DIGI	
1 kuu	16
3 kuud	46
6 kuud	89
12 kuud	166
E-arve	14
DIGILEHT	
1 kuu	7
3 kuud	19
6 kuud	36
12 kuud	72
E-arve	7

DIGILEHE PÄEVA-PILET 1,50

473 7111
le@le.ee